

XV

Elias Sehlstedts Sånger och Visor

- a digital facsimile edition from *Project Runeberg*

<http://runeberg.org/esesaovi/0023.html>

Kallar man endast de skalder *stora*, hvilka under generationer skola stråla som ledstjärnor, och i hvilkas arbeten man alltjämt finner nya synpunkter, ny näring för tanke och känsla, har Sehlstedt visserligen intet anspråk att räknas till sådana sällsynta utvalda.

Men själfva frågan är öfver hufvud taget orättvis. Storheten är och förblifver ett relativt begrepp, en uppskattning gjord i förhållande till andra. Låt oss hellre, för att slippa ifrån dessa vanskliga jämförelser, ställa frågan så: var han en *äkta* skald — en skald som i öfvervägande grad var lik sig själf och ingen annan — och enhvar som i poesi har sinne för det naturliga, det oförfalskade, skall utan ett ögonblicks tvekan svara *ja*.

Han var sig själf. Sällan eller aldrig gick han i sin dikt utanför sin medfödda begåfnings gränser. Det uppstyltade, afsigtligt storartade undvek han med säker takt. Idyllen och naturmålningen, vanligen i visans tonart, den humoristiska betraktelsen, där någon allmän sanning, t. ex. ett ordspråk, belyses i en följd af slående bilder eller tillspetsas i en kvick pointe — äfven understundom den rena burlesken — det var Sehlstedts rätta fält, och där var han mästare. Hvad han älskade i lifvet, älskade han också i dikten: hafvet och vårbäcken, naturmänniskan och sångfågeln, det sunda, måttfulla och glädtiga — det oskyldiga sällskapsskämtet kring ett godt bord och ett godt glas. I alla hans sånger kommer liksom med öppna armar emot oss hans egna fryntliga personlighet, hans välvilliga, förnöjsamma sinnelag, främmande för all flärd, allt konstladt sken.

Vidare var han ett barn af sin tid och blir äfven därigenom värd att skär-

skådas af literaturhistorikern, som önskar se ett visst tidslygne afspegladt i dess dikt och sång. Det var en lycklig tid, de första decennierna af innevarande halfsekel. De djupa motsatser, som uppröra våra dagar och bringa söndring såväl i individens eget hjärta, som mellan hela klasser och folk, hade då ännu knappt vaknat, eller åtminstone fördes deras strid icke så bittert och skoningslöst. Det gick en hoppfull fläkt genom världen — alla svårigheter, som stodo i vägen för mänsklighetens harmoniska utveckling, syntes möjliga att lösa — ett våldets Sebastopol föll i ruiner, en Garibaldi behöfde blott visa sig, och sekelgamla bojor lossnade i samma ögonblick. I vårt goda gamla Sverige hade man just ingen känning af några sekelgamla orättvisor eller värre olyckor än en liten penningkris emellanåt; men hur var man inte liberal, hur klappade man inte bifall åt framåtskridandets segrar på världsteatern, medan man själf satt en trygg åskådare på parterren! Det kan med skäl sägas att Sehlstedt hos oss är 1850—60-talets karaktäristiska skald, såsom tolk för den känsla af godmodig belåtenhet, som då gick igenom breda lager af den svenska nationen — särskildt dess medelklass. Tidens naiva optimism, som så innerligt väl öfverensstämde med hans egen, talar ur de många årsrevyer, m. fl. liknande stycken, hvaruti han anspelar på dagens ställningar och förhållanden. Politisk poesi i egentlig mening skref han likväl aldrig.

Betrakta vi Sehlstedt såsom poetisk *stillist*, gäller om honom, att han skref ibland bättre, ibland sämre. Detta är mer eller mindre fallet med alla andra skalder; men — hvad man däremot icke kan säga om många — äfven hans svagare produkter